

Etapa 10 Boží poslovía

Príbeh 46 Izaiáš

Izaiáš 53:1-12

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdením a prečítaním biblického veršu z Izaiáša 52:7.
“Aké milé sú na vrchoch nohy posla, ktorý oznamuje pokoj, posla blaha, ktorý ohlasuje spásu a hovorí Sionu: Tvoj Boh kraľuje!”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 61 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov z 10. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Schyťal si niekedy za niečo, čo si nespravil?
- Zobral si niekedy takto na seba vinu naschvál?
- Teraz si predstav, že si spravil niečo zlé a niekto iný sa rozhodol, že na seba vezme vinu a bude potrestaný namiesto teba. Nikto ho neprinútil - aj tak to urobil. Aké by to bolo?

Hra

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme sa zamerali na Božie kvality

Potrebujeme: veľkú mäkkú loptičku

1. Dnešné biblické verše patria medzi tie najobľúbenejšie medzi mnohými kresťanmi. Deti možno nevidia šírku a hĺbku ich významu, ale môžu porozumieť, aké úžasné je počuť o Bohu, ktorý je milujúci. (Tieto verše sa ešte raz vo Veľkej výprave vyskytujú, keď si ich v 15. etape číta istý Etiópčan, ktorý stretáva Filipa, ktorý mu vysvetľuje ako tieto verše súvisia s Ježišom. „Dobrá správa, evanjelium je o Ježišovi.“)
2. Vytvorte skupiny po troch alebo štyroch a každej skupine dajte za úlohu vymenovať čo najviac vecí, na ktoré si vedia spomenúť, ktoré charakterizujú Boh, každá by mala začínať: „Boh je...“ (Ak sa im to podarí, hlavná hra pôjde rýchlejšie, ale nie je to úplne nutné.)
3. Dajte jednej skupine veľkú gumenú loptu, musia ju hodiť ďalšiemu tímu a ako budú hádzať musia prečítať jednu z vecí na svojom zozname, napríklad: „Boh je milosrdný.“
4. Ďalšia skupina musí k tomuto výroku pridať svoj: „Boh je milosrdný a Boh je dobrý.“ Potom hádžu loptu ďalej. Zakaždým musia pridať iný nápad, aj ak majú na svojom zozname tie isté veci. Ak ich použil niekto iný, oni ich už použiť nemôžu. Ak sa im minú nápady, môžu im ostatní pomôcť.
5. Ak chcete spraviť túto hru ešte náročnejšou, môžete si dať časový limit a zistiť, koľko slov viete pridať do zoznamu za taký krátky čas, alebo môžete zistiť, koľko vecí si viete dať do zoznamu, keď budete všetci spolupracovať, alebo môžete povedať, že skupina, ktorá pridáva novú charakteristiku, ju musí povedať na správnom mieste v abecednom poradí. (Boh je láska. Boh je Otec. ... Boh je láska. Boh je milosrdný. Boh je Otec.)
6. Na konci hry sa zamyslíte nad všetkými rôznymi charakteristikami, ktoré ste o Bohu povedali a ako to vypovedá o tom, ako ho vidíte.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Počas vlády kráľov Judska a Izraela varovali Boží poslovia - alebo 'proroci' - ľudí, aby sa odvrátili od svojho hriešneho života a vrátili sa k Bohu. Ak tak neurobia, budú odvedení do vyhnanstva nepriateľmi. Toto je posolstvo Izaiáša v prvej časti jeho knihy. No v druhej časti je jeho posolstvo určené ľuďom, žijúcim vo vyhnanstve v Babylónii. Tu prináša Božie slovo nádej do budúcnosti: vrátia sa do svojej vlastnej zeme a Izaiáš im taktiež hovorí o prichádzajúcom veľkom vodcovi - Mesiášovi - ktorý zachráni svoj ľud.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Izaiáš 53:1-12. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Mnoho ľudí verí, že tieto slová sú o Ježišovi. Vidíš, ako by mohli byť o jeho utrpení a smrti (viac zistíš v štrnástej etape)? Izaiášove slová nás učia, ako špeciálny Boží služobník znesie trest za naše hriechy. Je úžasné si uvedomiť, že tieto slová boli napísané okolo 800 rokov pred Ježišom!

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Izaiáš' na strane 66 v knihe *Veľká výprava*.
Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 63 a 64. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Dobrý pastier'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky.
Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia.
Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 66 z knihy *Veľká výprava*.

- Čo sa malo stať s Božím poslom? Prečo to musel vytrpieť?
- Pripomína ti tento posol niekoho iného, o kom si už počul?
- Myslíš, že posolstvo proroka Izaiáša nám hovorí o Ježišovi? V čom sa zhodujú?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Izaiáš Tento prorok pochádzal z bohatej a dôležitej rodiny. Jedného dňa uctieval v Chráme, keď ho Boh povolal, aby sa stal jeho poslom: 'prorokom'.

Služobník Izaiáš hovoril o niekom, koho volal Služobník Hospodina. Izaiáš hovorí, že s týmto Služobníkom bude zle zaobchádzané a bude zabitý pre zlé veci, ktoré ľudia vykonali. Kresťania veria, že tento Služobník je Ježiš.

Vyhnanstvo Boží národ nežil podľa neho a bol ohrozovaný nepriateľmi. Izaiáš rozprával o tom, čo videl, že sa deje a snažil sa ľudí varovať, že budú odvedení z vlastnej zeme a vzatí do inej ako zajatci.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Aké milé sú na vrchoch nohy posla, ktorý oznamuje pokoj, posla blaha, ktorý ohlasuje spásu a hovorí Sionu: Tvoj Boh kraľuje!" Izaiáš 52:7. (Ekumenický preklad)
2. Spoločne si vytvorte rytmus, ktorý si môžete zatlieskať, zadupať alebo použiť hrkálky. Niekoľkokrát si veršík zopakujte s týmto rytmom.
3. Môžete experimentovať aj s hlasmi, niekedy ho povedať pošepky, niekedy veľmi nahlas, môžete hovoriť vysokým alebo nízkym hlasom, môžu hovoriť iba dievčatá alebo iba chlapci. Takisto deti môžete rozdeliť do skupín a každá z nich si to môže nacvičiť nejakou inou.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: noviny

1. Vysvetlite deťom, že Izaiášove proroctvo o Božom služobníkovi bolo po vyslovení zaznamenané na zvitku. Vyroberte si vlastné 'noviny', aby si mohol šíriť správy o Bohu, rovnako ako Izaiáš.
2. Pozrite sa na noviny, aby ste videli ako vyzerajú. Cez vrch stránky je veľký nadpis, často zvláštnym písmom. Strana je rozdelená do stĺpcov. Každý článok alebo krátka sekcia má nadpis veľkým písmom a následne informácie alebo príbeh menším písmom. Často sú tam fotografie; niekedy sú tam reklamy.
3. Spomeňte si na nejaké biblické udalosti, o ktorých budete písať vo svojich novinách. Môžete sa inšpirovať u Izaiáša, pozerat' sa vpred na Ježišov príchod a písať o jeho živote. Alebo si vyberte nejaké biblické príbehy a postavy, ktoré si stretol počas prechádzania Veľkou výpravou.
4. Svoje noviny si môžete spraviť na počítači, kde si ich rozvrhnete na monitore a potom tam vložíte texty a obrázky. Alebo použite veľké kusy papiera a nalepte naň obrázky a príbehy, ktoré ste napísal.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. "Vďaka ti, Bože, že Biblia odhaľuje o tebe pravdu."

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 10 Boží poslovía

Príbeh 47 Jeremiáš

Jeremiáš 1:4-10

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdením a prečítaním biblického veršu z Jeremiáša 1:8. “Neboj sa ich, veď som s tebou, aby som ťa vyslobodil — znie výrok Hospodina.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 61 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov z 10. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Koľko musíš mať rokov, aby si
 - smel šoférovať;
 - musel mať dospelý lístok na autobus;
 - šiel do školy;
 - mohol hovoriť druhým o Bohu?
- Požiadal ťa niekedy niekto, aby si spravil niečo naozaj ťažké? Ako si to zvládol?
- Je pre teba ťažké alebo ľahké dôverovať Bohu? Čo ti pomáha mu dôverovať?

Hra

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, že Boh o nás vie všetko

Potrebujeme: Biblie

1. Povedzte každému dieťaťu, aby napísali na papier jednu vec, ktorú o nich zvyšok skupiny nevie.
2. Pozbierajte a pomiešajte papieriky, potom každý z nich prečítajte nahlas a povedzte deťom, aby si skúsili tipnúť, kto ktorú z nich napísal.
3. Povzbudte deti, aby sa zamysleli nad tým, kto je tým človekom, ktorý o nich vie najviac vecí. Vie tento človek o nich všetko? Ak nie, kto o nich vie všetko?
4. Povedzte im, že v dnešnom biblickom príbehu uvidíme, že Boh vie všetko o každom z nás. Nájdite knihu Jeremiáš v Biblii. Vysvetlite, že Jeremiáš robil presne to, čo od neho Boh chcel: hovorí Božím ľuďom v Jeruzaleme, aby sme zmenili, lebo stále robia zlé veci, ale oni ho nechcú počúvať.
5. Vyberte jedno sebavedomé dieťa, aby hralo úlohu „Jeremiáša“ a povedzte im, aby sa postavili tvárou k stene. Povzbudte ostatné deti, aby predstierali, že sú tí ľudia, ktorí robia zlé veci a aby stáli otočení chrbtom k „Jeremiášovi“. Povedzte „Jeremiášovi“, aby sa nečakane otočil a zakričal: „Boh hovorí, aby ste zmenili to, čo robíte.“ Všetci zamrznú. Koho „Jeremiáš“ zbadá hýbať sa, vypadáva.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Jeremiáš sa stal prorokom ako mládenec. Prinášal Božie správy počas vlády posledných kráľov Judska, tesne pred tým, ako bol Boží národ zajatý a odvedený do babylonského zajatia.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Jeremiáš 1:4-10. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Ľuďom sa nepáčilo, čo Jeremiáš hovoril. Stále im vravel, že kvôli ich neprávostiam na nich Boh zošle pohromu - no Jeremiáš taktiež prinášal posolstvo nádeje do budúcnosti. Jeho kniha hovorí, ako boli ľudia Judska nakoniec odvedení do babylonského zajatia, tak ako boli aj varovaní. No Boh sľúbil, že jedného dňa privedie svoj ľud späť do ich domoviny a ich nepriateľ bude zničený.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Jeremiáš' na strane 66 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 63 a 64. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Jeremiáš'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé popozerať obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 60 z knihy *Veľká výprava*.

- Akú úlohu pripravil Boh pre Jeremiáša? Ako ho na to pripravil, dokonca ešte pred jeho narodením?
- Vieme, koľko mal Jeremiáš rokov? Čo hovorí Boh na Jeremiášov vek? Ako je možné, že pre Boha nie je Jeremiášov vek problém?
- Akú moc dostal Jeremiáš? Ako vedel, čo má hovoriť?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Jeremiáš Boh si vyvolil Jeremiáša, aby sa stal jeho poslom ešte pred tým, ako sa narodil. Božie správy prinášal po mnoho rokov. Tieto posolstvá boli smutné a pre Jeremiáša bolo ťažké ich hovoriť, hlavne keď mu Boh povedal, že ľudia svoje chovanie nezmenia.

Babylon Babylonská armáda zaútočila na Jeruzalem a vyhrala! Ľudia boli odvedení do Babylonu a nemali už viac vládu nad svojimi životmi.

Čo sa stalo s Jeremiášom? S Jeremiášom nezaobchádzal jeho vlastný národ veľmi dobre. Nepáčilo sa im, čo vravel a uvrhli ho do väzenia a dokonca do prázdnej studne! Jeremiáš bol vzatý do vyhnanstva, zrejme do Egypta.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Neboj sa ich, veď som s tebou, aby som ťa vyslobodil — znie výrok Hospodina." Jeremiáš 1:4-10. (Ekumenický preklad)
2. Rozdeľte skupinu na dve polovice, každá z nich sa postaví do radu proti sebe na opačných stranách miestnosti. Povedzte deťom, aby lúskali prstami a zakaždým, keď veršík povedia, priblížili sa k druhému radu detí smerom do stredu miestnosti.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

1. Vysvetlite deťom, že Jeremiáš bol pravdepodobne tínedžerom, keď k nemu Boh prehovoril prvýkrát, aby sa stal jeho poslom. Jeremiáš si najprv nebol istý, no Boh mu povedal, že na jeho veku nezáleží. Jeremiáš nebol príliš mladý.
2. Myslia si deti vo vašej skupine, že sú príliš mladí, aby spravili čokoľvek pre Boha, alebo aby boli jeho priateľmi? Dajte každému dieťaťu túto tabuľku, aby ju vyplnili. Neexistujú správne alebo nesprávne odpovede, no skús sa o niektorých z nich spoločne porozprávať

	Áno/nie/ neviem	Koľko si mal rokov, keď (ak) si začal?	Veríš, že Boh existuje?
Veríš, že Boh existuje?			
Uctievaš Boha?			
Čítaš si Bibliu?			
Modlíš sa k Bohu?			
Vieš, že si kresťanom?			
Vieš, že k tebe Boh hovorí?			
Snažíš sa žiť podľa neho?			
Miluješ druhých a si k nim láskavý, kvôli Bohu?			
Vieš, čo Boh chce, aby si pre neho urobil?			

3. Skúste si túto tabuľku vyplniť znovu, keď prejdete celou Veľkou výpravou a zistíte, či sa vaše odpovede zmenili.

Kreatívna aktívia

Čas: 15-20 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, ako tento príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: materiály na tvorivú prácu

1. Povedzte deťom, aby spoločne vytvorili komiks, ktorá porozpráva dnešný príbeh. Spoločne rozdeľte dnešný príbeh na "scény" a rozmyslite si, koľko z rozhovoru medzi Bohom a Jeremiášom bude v každej scéne. Napríklad, prvá scéna môžu byť verše 4 a 5, ďalšia scéna môže byť verš 6. Alebo môže prvú scéna zobrazovať tieto prvé tri verše spoločne. Je mnoho spôsobov, ako môže byť tento príbeh rozdelený.

2. V dvojiciach alebo trojiciach si rozvrhnite svoj komiks, rozdeľte papier na štvorce a rozhodnite sa kde umiestnite Jeremiáša a kam dáte bublinky s dialógom.
3. Môžete sa porozprávať ako zobrazíť to, že Boh sa rozprával s Jeremiášom, bublinka s dialógom na vrchu okienka by mohla fungovať (bez toho, aby ste zobrazili Boha ako človeka) – ale verš 9 môže byť pomerne náročná umelecká výzva (samozrejme “správne” riešenie neexistuje)

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spýtajte sa detí: Čo by si povedal Bohu, ak by ťa požiadal, aby si pre neho vykonal zvláštnu úlohu?
2. Premeňte svoje myšlienky na modlitbu.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 10 Boží poslovía

Príbeh 48 Daniel

Daniel 6:11-23

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdenním a prečítaním biblického veršu z Daniela 6:21. “Keď sa blížil k jame, kde bol Daniel, volal k nemu žalostným hlasom: Daniel, služobník živého Boh, bol tvoj Boh, ktorému ustavične slúžiš, schopný zachrániť ťa od levov.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 61 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov z 10. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Čoho všetkého sa báť? Ľudia sa boja najrôznejších vecí. Niektorí sa boja malých zvieratiek ako pavúkov (arachnofóbia), ôs, niektorí veľkých zvierat ako levov alebo krokodílov. Iní sa boja napríklad klaunov, výšky (agorofóbia) alebo napríklad aj takej zeleniny (lachanofóbia).
- Vieš o tom, že v Amerike žije viac tigrov chovaných ako domáce zvieratá, než voľne v prírode? Ako by sis a cítil, keby tvoji susedia chovali ako svojho domáceho miláčika tigra či leva?
- Predstav si, že návštevník ZOO nie je opatrný. Je krátko pred zatvorením zoologickej záhrady a on spadne do výbehu pre levy! Upadne do bezvedomia, takže nemôže volať o pomoc. Opatrovatelia zvierat si ho nevšimnú a on ostane celú noc medzi levmi. Čo asi nájdu pracovníci ZOO nasledujúce ráno vo výbehu?!

Hra

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad vecami, ktoré nám pripadajú ľahké alebo ťažké

1. Rozdajte perá a papiere a povedzte deťom, aby si vyrobili malé kartičky s číslami od 0 do 10.
2. Spomeňte nejaké z vecí, ktoré im niekedy niekto hovorí, že ich musia robiť: domáce úlohy, krúžky, modlitby, musia poslúchať. Poproste ich, aby zdvihli kartičku s číslom, ktoré korešponduje, aké ťažké tieto veci sú od nuly – „úplne ľahké“ až po 10 – „nekonečne ťažké“. Použite kartičky, ktoré zdvihnú na to, aby ste sa spoločne porozprávali o tom, ktoré veci sú pre nich ťažké a prečo.
3. Povedzte im, že nie všetci môžu byť dobrí vo futbale alebo matematike, ale povedzte im, že Boh im vždy pomôže s vecami, ktoré on chce, aby dokázali. V dnešnom príbehu budeme počuť o tom, čo sa stalo jednému z Božích priateľov. Tento priateľ sa volal Daniel a jeho ťažká úloha bola oveľa ťažšia ako domáca úloha z matematiky alebo futbalový tréning.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Izraelský ľud nedodrжал zmluvu, ktorú s nimi Boh urobil. Robili to, čo sami uznali za dobré. Nepriatelia vtrhli do krajiny a dobyli hlavné mesto, Jeruzalem. Veľa Izraelitov zajali a odvedli preč. Patril medzi nich aj Daniel. Aj v cudzine ostal verný Bohu a od kráľa dostal dôležitú úlohu. Iní kráľovi radcovia mu závideli a pripravili pre neho pascu.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Daniel 6:12-24. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Na kráľa veľmi zapôsobilo, aký je Daniel verný Bohu a ako Boh pomáha Danielovi. Chválil Boha a urobil všetko preto, aby všetci ľudia v jeho zemi počuli o Bohu. Mužov, ktorí prichystali pascu pre Daniela, hodili do jamy plnej levov. Ale tentokrát tam už nebol žiadny anjel, ktorý by zavrel levom papule! Daniel bol naďalej verný Bohu a plnil dôležité úlohy na kráľovskom dvore až do konca života.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Daniel' na strane 62 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 63 a 64. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Daniel'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerať obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 65 z knihy *Veľká výprava*.

- Čo robí Daniel, keď sa dozvedá, že vyšiel nový zákon, ktorý zakazuje modliť sa ku komukoľvek inému okrem kráľa? Zdá sa ti, že je Daniel odvážny? Alebo u neho vidíš nejakú inú vlastnosť?
- Prečo je kráľovi Dáriovi ľúto, že musí potrestať Daniela? Čo si o Danielovi myslíš? (Prečítaj si aj Daniel 6:5-6)
- Čo zistil kráľ Dárius, keď uvidel Daniela živého a nedotknutého, po noci strávenej medzi levmi? (Prečítaj si aj Daniel 6:27-29)

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Zákon Kráľovský zákon hovorí, že nikto sa nesmie modliť k nikomu okrem samotného vládcu, Dária. Každý, kto to poruší, bude potrestaný smrťou. Muži, ktorí presvedčili Dária prijať takýto zákon, Danielovi závideli. Vedeli, že Daniel sa modlieva k Bohu, a takto na neho nastražili pascu.

Médovia a Peržania Tento zákon sa nemohol zmeniť. Médovia a Peržania sa stali svetovou mocnosťou a vládli nad mnohými krajinami a národmi. Keď raz bol schválený a vydaný zákon, už ho nemohol nikto zrušiť, dokonca ani sám kráľ (pozri aj Ester 1:10 a Ester 8:8).

Jama levov Leví brloh alebo klietka s levmi bola buď diera v zemi, alebo niečo ako výbeh. Lev bol symbol kráľov, preto králi ako Dárius často levy chovali.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Keď sa blížil k jame, kde bol Daniel, volal k nemu žalostným hlasom: Daniel, služobník živého Boha, bol tvoj Boh, ktorému ustavične slúžiš, schopný zachrániť ťa od levov." Daniel 6:21. (Ekumenický preklad)
2. Rozdeľte verš na frázy, ktoré majú rovnaký počet slabík. Natrénujte si opakovanie tohto verša s rytmom. Zakričte „áno!“ na konci verša a spravte víťazné gesto, aby ste zdôraznili veľkú Božiu moc, ktorá zachránila Daniela od levov.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky a odpovede iných

Toto sa stalo, keď si Joel spolu so svojím otcom Simonom čítali príbeh 'Daniel': Joela baví kresliť a vyfarbovať, keď je v kostole.

Joel povedal: "To je trochu čudné, že kráľ chcel, aby Daniel žil, no dal ho medzi levy."

Simon povedal: "Aj kráľ musel nasledovať zákon. Zákon môže byť dobrým zákonom alebo zlým zákonom, no kráľ by sa desil nedodržania zákona.

Zrejme si myslel, že chaos je horší ako čokoľvek iné. Tak trochu ako v škole - učiteľ možno musí potrestať dieťa, ktoré je zvyčajne dobré, ale ktoré urobilo niečo zlé, pretože učiteľ chce, aby každý dodržiaval pravidlá."

Toto sa stalo, keď si Joel spolu so svojou mamou Anou čítali tento biblický príbeh: Desaťročný Joel má rád plávanie a matematiku. Je z Argentíny.

Joel sa spýtal: “Ako mohol Daniel Bohu tak dôverovať?”

Ana odpovedala: “Od svojho detstva sa Daniel učil dejiny Židov, o tom, ako odišli z Egypta, o desiatich prikázaniach. Vedel o Božích nadprirodzených silách a zázrakoch, ktoré pre nich vykonal. Tieto príbehy boli predávané z generácie na generáciu, až kým ich jeho rodičia nepovedali jemu a potom ich neskôr počul znovu v škole. Aj keď bol Danielov život v ohrození, neprestal poslúchať a ctíť Boha. 'Nebudeš mať iných Bohov okrem mňa' (Exodus 20:1-7). Daniel nasledoval Božie prikázania a Boh ho ochránil.

Čo si kráľ pre Dávida želal, sa naozaj stalo! 'Boh, ktorému ustavične slúžiš, ťa zachráni' (Daniel 6:17).

Keď poslúchame Boha, môžeme si byť istí, že nás ochráni.“

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: kartónové škatule od topánok, kartón alebo výkres, kartónove rolky, voskovky, nožnice, tyčinkové lepidlo

1. Vytvorte si model, aby ste ukázali ako Boh pomohol Danielovi. Závisí od toho, koľko máte času a materiálov a podľa toho si môžete spraviť buď jeden spoločný model alebo pre každé dieťa samostatný.
2. Pomaľujte topánkovú škatuľu ako brloh alebo výbeh pre zvieratá. Na vonkajšiu stranu napíšte: “On zachraňuje a vyslobodzuje a robí znamenia a zázraky.” (Daniel 6:28a)
3. Nakreslite obrázok Daniela, levov, Dária a anjelov na kartón. Vystrihnite ich a nalepte na zadnú stranu obrázku papierovú rolku, aby postava stála.

4. Pomocou postavičiek zahrajte príbeh. Do škatule vložte levy, potom Daniela, postavte tam anjela, aby Daniela chránil. Postavte Dária tak, aby sa pozeral do vnútra. Potom pomôžte Danielovi von z jamy.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Daniel sa modlil k Bohu trikrát denne. Budeš sa aj ty dnes modliť trikrát? Aby si nezabudol, môžeš si nastaviť budík alebo pripomienku v mobile, aby si nezabudol.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 10 Boží poslovía

Príbeh 49 Jonáš

Jonáš 1:15-2:1, 3:1-11

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdenním a prečítaním biblického verša z Jonáša 4:2b:
“Preto som chcel predtým ujsť do Taršiša, lebo som vedel, že ty si Boh milostivý, ľútostivý, zhovievavý a bohatý v dobrote. Ty oľutuješ pohromu.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 61 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov z 10. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Čo cítiš, keď ťa niekto požiada alebo ti povie urobiť niečo, čo naozaj nechceš robiť - otrávenie, hnev, nuda, nevrlosť?
- Odmietneš niekedy spraviť to, čo ti bolo povedané spraviť? Alebo to urobíš, no hundreš a si čo najmenej nápomocný, ako to len ide.
- Čo si myslíš, že by spravil Boh, keby že niekoho požiada niečo spraviť a ten človek by sa z toho snažil vyvliecť?

Hra

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, čo je fér a čo nie

Potrebujeme: veľa CDčiek

1. Rozprestríte Cdčká (aspoň dve pre každé dieťa) na stôl, niektoré tak, aby bolo vidieť stranu s potlačou.
2. Rozdelíte skupinu do dvoch tímov, „Potlač“ a „Lesk“. Dajte tímom veľmi krátky časový limit na to, aby pretočili, čo najviac Cdčiek na „svoju“ stranu (lesklú alebo s potlačou). Víťazný tím je ten, ktorý má na konci viac Cdčiek na tej ich strane.
3. Porozprávajte sa s deťmi o tom, či je to fér, že ste pomohli len jednému tímu. Povedzte, že v dnešom príbehu mal Jonáš pocit, že Boh by mal pomáhať len jednej skupine ľudí. Vyzvite deti, aby zistili, čo Jonáš zistil o Bohu.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Boh povedal Jonášovi, aby išiel do cudzieho mesta, menom Ninive. Chcel, aby Jonáš povedal ľuďom o ich hriechu, aby sa mohli odvrátiť od svojich neprávostí. Namiesto toho sa Jonáš pokúsi od Boha utiecť a nasadne na loď, smerujúcu do Španielska. Nastala veľká búrka a námorníci sa veľmi báli. Jonáš si myslel, že tá búrka bola jeho vinou, pretože neposlúchol Boha, takže povedal námorníkom, aby ho hodili cez palubu. Námorníci to urobiť nechceli, ale...

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Jonáš 1:15-2:1, 3:1-11. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Ryba vyplula Jonáša von na pláž. V bezpečí na suchej zemi mu Boh opäť povedal, aby šiel do Ninive. Tentokrát Jonáš počúvol. Keď kázal, ľudia sa - k jeho úžasu - kajali za svoje hriechy. Jonáš bol našťavaný na Boha, že bol k týmto cudzincom taký milosrdný a odpúšťajúci! Bolo teplo a Jonáš si našiel tieň pod viničom - no vinič následne zomrel. Jonáš bol nahnevaný aj kvôli tomu. Boh mu ukázal, že ak je Jonáš tak nahnevaný kvôli nepodstatnej rastline, o čo viac by sa mal trápiť pre všetkých ľudí v Ninive.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Jonáš' na strane 66 v knihe *Veľká výprava*.
Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 63 a 64. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Jonáš'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky.
Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia.
Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 66 z knihy *Veľká výprava*.

- Prečo hodil Jonáša do mora? Čo sa s ním potom stalo?
- Prečo Jonáš začal utekať pred Bohom? Prečítaj si Jonáš 1:1-3 a dozvieš sa viac.
- Ako ľudia reagovali na správu od Boha? Čo potom Boh urobil? Bol Jonáš prekvapený, keď videl, čo hovoria a robia obyvatelia Ninive, keď im oznámil odkaz od Boha?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Ninive Bolo to dôležité mesto v Asýrii. Boli v ňom paláce a knižnice.

Asýrčania mali mocnú armádu a ich veľké mesto bolo symbolom ich moci a sily.

Dátum Jonáš pravdepodobne žil v ôsmom storočí p.n.l.

Vinič V štvrtej kapitole Jonáša rýchlo vyrastie rastlina a poskytne Jonášovi úkryt pred horúcim slnkom. Mohol to byť ricínovník, ktorý rastie rýchlo a má veľké listy (hoci aj on by tak či tak potreboval Boha, aby vyrástol tak rýchlo!).

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Preto som chcel predtým ujsť do Taršíša, lebo som vedel, že ty si Boh milostivý, ľútostivý, zhovievavý a bohatý v dobrote. Ty oľutuješ pohromu." Jonáš 4:2b. (Ekumenický preklad)
2. Uistite sa, že deti vedia, čo slová v tomto verši znamenajú. Spýtajte sa ich, čo si myslia o Bohu, o ktorom vedia, že je milostivý a zhovievavý?
3. Aký majú pocit z Boha, ktorý je ľútostivý a bohatý v dobrote?

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Toto sa stalo, keď si Anthony spolu so svojou mamou Ruth čítali tento biblický príbeh:

Anthony má dvanásť a miluje beh.

Anthony sa spýtal: “Prečo hodili ľudia na lodi Jonáša do vody??”.

4. Odpovede iných

Ruth odpovedala: “Jonáš im povedal, aby ho hodili. Jonáš vedel, že to kvôli nemu poslal Boh tú búrku, pretože sa snažil utiecť pred Hospodinom, a že ak by ho hodili cez palubu, búrka by prestala a ľudia budú v bezpečí.”

Anthony rozmýšľal: “Prečo chcel Boh zničiť Ninive?”

Ruth navrhla: "V Jonášových časoch bolo Ninive pohanské mesto s povest'ou krutosti. Boh ich nechcel zničiť. Namiesto toho chcel, aby sa kajali a obrátili sa k nemu. Preto poslal Jonáša, aby im kázal. Boh chcel, aby Jonáš varoval ľudí v Ninive, že ich zničí, ak sa kajať nebudú. Ninive sa kajalo a Boh sa odvrátil od skazy, ktorú predtým vyhlásil."

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

1. Porozprávajte sa spoločne o veciach, ktoré tento príbeh rieši: Myslíš si, že by Boh mohol odpustiť niekomu, kto urobil niečo hrozne zlé? Existujú ľudia, ktorí si nezaslúžia Božie odpustenie?
2. Vysvetlite, že presne toto si o ľuďoch Ninive myslel Jonáš - a nebol rád, keď im Boh ukázal 'milosť' a dal im niečo, čo si nezaslúžili: vypočul ich modlitby a nezničil ich ani ich mesto.
3. Ubezpečte deti, že Božia milosť je skutočne pre všetkých. Vyskúšaj si tento krátky kvíz a zisti, aký 'milosrdný' si!

Nieko ti omylom zhodí tašku z pleca na chodbe v škole.

- a Zdvihneš ju a udrieš ho ňou po hlave?
- b Zdvihneš ju a odídeš preč, šomrúc si popod nos?
- c Prijmeš jeho ospravedlnenie?

Tvoj najlepší kamarát každému povie tvoj najtrápnejší zážitok.

- a Povieš každému ešte trápnejší príbeh o ňom?
- b Povieš jmu neskôr, že ak to urobí znovu, pomstíš sa?
- c Mykneš plec om a zasmieš sa tiež?

Z detí s iným náboženstvom si nieko robí srandu v tvojej škole.

- a Pridáš sa?
- b Ignoruješ to a tváriš sa, že sa ťa to vôbec netýka?
- c Zakročíš a povieš ostatným, že si z iných nemajú robiť srandu?

Tvoj kostol zháňa dobrovoľníkov na pravidelné návštevy domovu dôchodcov.

- a Pomyslíš si, že by sa ti s nimi nechcelo zabíjať čas?
- b Prihlásiš sa, ale budeš chodiť len občas?
- c Skutočne sa do toho dáš a nájdeš si nových kamarátov?

Koná sa zbierka pre charitatívnu akciu.

- a Nič nedáš.
- b Dáš peniaze, ktoré ti zvýšili z tvojho vreckového tento týždeň?
- c Porozmýšľaš o tom a rozhodneš sa dať peniaze, ktoré si si šetril na niečo špeciálne pre seba?

Odpovede:

Hlavne a – vážne by si sa mal zamyslieť nad tým, ako iným preukazovať Božiu milosť.

Hlavne b – snažíš sa, no ešte to nie je úplne ono.

Hlavne c – výborne, si skutočný darca milosti!

Kreatívna aktívia

Čas: 15-20 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli, že Božia milosť je pre všetkých

Potrebuje: materiály na tvorenie

1. Porozprávajte sa o tom, ako dnešný príbeh ukazuje, že Božia milosť je pre každého a ako je Božia milosť k nám preukázaná cez to, že Ježiš zaplatil cenu za nás na kríži. Pripomeňte deťom, že môžeme vyjadriť našu chválu a vďaku Bohu mnohými spôsobmi. Pozvite ich, aby si spoločne vytvorili plagát ako jeden zo spôsobov chvály Boha.
2. Vysvetlite, že tento plagát má vyjadriť ich vďaku voči Bohu za jeho milosť. Spýtajte sa ako by to mohli spraviť (mohli by napríklad spraviť veľký kríž z CDčiek – obklopený ľuďmi vytvorenými z rôznych materiálov a ozdôb a na vrchu môže byť nápis „Božia milosť je pre každého.“)

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Boh ťa vidí, zvnútra aj zvonka. Povedz mu, aký máš z toho pocit.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 10 Boží poslovía

Príbeh 50 Malachiáš

Malachiáš 3:1, 13-20

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdenním a prečítaním biblického veršu z Malachiáša 3:20. "Vám však, ktorí sa bojíte môjho mena, vyjde Slnko spravodlivosti a zdravie bude v jeho lúčoch, potom vyjdete a budete poskakovať ako teľce vypustené zo stajne."
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 61 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov z 10. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehov?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Prespával niekedy u teba doma niekto?
- Ako si sa na to pripravoval?
- Čo by si robil, kebyže vieš, že príde Ježiš?

Hra

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, čo to znamená, ak je niečo urgentné

Potrebujeme: časovač s alarmom, ďalšieho vedúceho

1. Kým druhý vedúci zabáva deti, nastavte alarm tak, aby zazvonil za menej ako minútu a skryte ho niekde v miestnosti.
2. Zaujmite ich pozornosť a povedzte im, že musia nájsť skrytý časovač skôr než zazvoní (môžete to hrať tak, že budú všetci hľadať, alebo

budete mať jedného dobrovoľníka a ostatní mu budú radiť, kam by sa mal ísť pozrieť.)

3. Keď alarm zazvoní, spýtajte sa človeka, ktorý hľadal, aké to bolo, keď vedel, že má tak málo času. Keď zazvonil, zľakol sa niekto?
4. Povedzte deťom, že všetci vedeli, že ten budík zazvoní, ale nikto presne nevedel kedy: toto vás vovedie priamo k dnešnému biblickému príbehu.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Malachiáš bol prorokom v období, kedy sa niektorí z ľudí z Judska vrátili zo zajatia späť do Jeruzalema. Napriek všetkému, čo museli prežiť, mnohí z nich stále nenasledovali Božiu cestu. Malachiášove posolstvo bolo predovšetkým pre vtedajších náboženských vodcov, ktorí odvádzali ľudí od Boha. Malachiáš povedal ľuďom, že Boh bol unavený z ich nedostatku lásky pre neho. Nedovolí, aby veci takto pokračovali.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Malachiáš 3:1,13-20. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Pre každého bol určený súd. Tých, ktorí robili zlo, čaká trest, no všetkých, ktorí ostali Bohu verní, čaká dobrá budúcnosť. Malachiáš vyzýva svojich poslucháčov, aby pamätali na všetky Božie prikázania, ktoré dostal Mojžiš na hore Sinaj. Všetci Boží posli mali náročné veci, ktoré museli povedať, no dobré správy o Ježišovi mali prísť čoskoro...

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Malachiáš' na strane 66 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 63 a 64. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Malachiáš'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
 - Kto je na obrázku?
 - Čo sa práve deje?
 - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
 - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
 - Čo si myslíte, že sa stane ďalej

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 66 z knihy *Veľká výprava*.

- Čí odkaz odovzdal Malachiáš Izraelskému ľudu?
- Prečo Boha hnevalo, ako Izraeliti obetovali Bohu? Čo pritom robili?
- Čo im Malachiáš oznámil? Bola v jeho správe od Boha nejaká nádej pre ľudí?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistíte viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Malachiáš Meno Malachiáš znamená 'môj posol'.

Dátum Kniha Malachiáš bola zrejme napísaná okolo 450 rokov pred časom Ježiša. Boží ľud sa vrátil z Babylona do Jeruzalema, no veci sa nemali dobre. Zabudli na nasledovanie Boha a už viac sa nesnažili ho poslúchať.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. "Vám však, ktorí sa bojíte môjho mena, vyjde Slnko spravodlivosti a zdravie bude v jeho lúčoch, potom vyjdete a budete poskakovať ako telce vypustené zo stajne." Malachiáš 3:20. (Ekumenický preklad)
2. V tomto verši vidíme isté nezvyčajné obrazy a deťom sa to môže zdať smiešne, že tento verš hovorí o ľuďoch, ktorý budú poskakovať ako mladé telce pri hre. Povedzte im, aby nakreslili obrázky inšpirované týmito slovami.
3. Potom veršík spoločne niekoľkokrát povedzte s tým, že zdvihnete tie správne obrázky v správnych momentoch.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujeme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: kus čistého kartónu, vystrihni si obdĺžnik o rozmere asi 5x20 cm pre každé dieťa, dierkovačku, stužku alebo farebné bavlnky, ak máte, tak aj laminovačku

1. Vyroberte si záložku, ktorá vám pripomenie Malachiáša 3:16 a to, ako Boh "má ich mená zapísané ako pripomienku vo svojej knihe."
2. Každé dieťa dostane kus čistého kartónu, vystrihne si obdĺžnik o rozmere asi 5x20 cm a napíše naň svoje meno hrubým a výrazným písmom.
3. Vyzdobte si záložku fotkami seba a ľudí, ktorí sú pre teba dôležití (nezabudni si vypýtať povolenie pred tým, ako ich rozstriháš!); prípadne nakreslite alebo nalep obrázky vecí, ktoré máte rád, alebo svojich koníčkov. Vyzvite deti, aby ich záložka naozaj ukazovala, kým sú a čo majú radi.
4. Aby záložka vydržala dlhšie, môžete ju zalepiť priesvitnou lepiacou fóliou alebo použiť laminovačku.
5. Vyrastite dieru na jednom z úzkych koncov a prevlečte cez ňu úzku farebnú stužu.
6. Deti môžu použiť túto záložku na zapamätanie toho, kde práve sú v knihe Veľká výprava alebo v Biblii.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. "Vďaka ti, Bože, že nezabúdaš na tých, ktorí ti dôverujú."

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.